

ÜNNEPI BESZÉD.

Az aradi Kossuth-szobor leleplezési ünnepélyén elmondotta: **Barabás Béla dr.** orsz. képviselő.

Ünneplő honfiak és honleányok!

Aradváros hazafias lakossága jóleső örömmel várta e napot, amelyen beteljesülni látjuk hosszú időn át táplált vágyunkat, leleplezhetjük Kossuth Lajos szobrát.

Engem illet a kötelesség, hogy ez ünnepnapon Arad szab. kir. város közönségének nevében elsősorban azokhoz forduljak, akik a közeli vidékekről s az ország messze tájairól elzarándokoltak falaink közé, nemcsak azért, hogy osztozzanak e ritka örömlükben, hogy velünk együtt kegyelettel áldozzanak Kossuth Lajos nagy nevének, emlékének; hanem azért is, hogy e mai napot díszes megjelenésükkel tülemeljék a helyi színvonalon, országos jellegűvé avassák ünnepünket. Mert hiszen Kossuth Lajos nem egy vidéké, hanem az egész országé; nem eltagolt csoportoké, hanem az egész magyar nemzeté. Legyenek tehát üdvözölve hazafias érzéseinkkel, örömlük tolmácsolásával és vendégszeretetünk melegségével. És üdvözlő szavam illesse azokat is, akik városunk polgárságának, népének ezreiből összesereglettek, kivenni részüket ez áhítatos ünnepből.

Ünnepünk jelentőségét fokozza annak az áldott napnak emléke, amelyen Kossuth Lajos született s amelynek a mai napon 107-ik évfordulójához jutottunk.

Arad szab. kir. város közönsége mindenkor mélyen érzett hálával, ragaszkodással és szeretettel hordozza szívében Kossuth Lajos apostoli alakját s még a legélesebb politikai ellentétek között is, egyértelműleg méltányolta hervadhatatlan érdemeit. Ez érzelmeknek volt kifolyása, a régebbi időknek elhatározása, amidőn a polgári erények babérját nyújtva a turini aggastyán felé, a város törvényhatósági-bizottságának közgyűlésén, őszinte lelkesedéssel diszpolgárrá választottuk. A mai ünnepünk is, e város közönségének osztatlan örömlüknepe.

Husz évvel ezelőtt egy nagy zarándokcsapat, 850 lelkes magyar messze utra kelt, fölkereste Kossuth Lajost turini magányában, hogy hódoló szeretettel boruljon le a szent aggastyán előtt. Aradról közöttük voltam én is, feleségem is. Meghatott szívvel, csapatonként vonultunk föl lakására, remegő érzéssel léptük át küszöbét s könnyező szemekkel csókoltuk kezét, ruháját. Az utolsó kis csapat, a zarándoklat eleje volt: magyar írók, művészek, képviselők. Egy barna kis tartályt vittek magukkal, amelyben fekete föld volt, annak a *monoki* háznak tövéből, amelyben Kossuth Lajos született. Midőn a tartályt Kossuth Lajos előtt fölnyitották, az őt üdvözlő Ábrányi Emil remek költemények egyik versszakánál rámutat a szülőház földjére s így szól:

„Nagy a mi szívünkben a vágy és a bánat!
De nemcsak az ember sóvárog utánad:
Nézd, eljött Tehez a hazának földje,
Hogy urát még egyszer lássa, üdvözölje,
És megbizonyítsa a régi hűséget...
Ha Te nem jössz hozzá, ő keres föl Téged!
Egykor hősokeket szült ajkad lángszavára,
Most csak arra kér, hogy fejedet hajtsd rája.“

Most is előttem van e soha el nem felejtendő jelenet. Azóta már, sokkal hamarabb, mint gondoltuk, beteljesült a kérés. Ajka elnémult, teste kihült s örökre reá hajtotta ősz fejét a hazai földre.

Aradváros közönsége akkor is ott volt gyászbaborulva s mélyes fájdalomunknak érzetével helyeztük el koszorunkat nagyhalottunk ravatalára.

Ma pedig Kossuth Lajos születésnapjának évfordulója ritka ünnepként virradt reánk. Az ő

emlékezete által fölmagasztosult érzelmeinknek, maradandó alkotással adjuk tanuságát, amidőn városunknak egy újabb oltárát avatjuk föl, amelynek ékessége Kossuth Lajos ércalakja.

Elmondjam-e itt ez ünnepélyes órában Kossuth Lajos életének történetét? Nem teszem. Mert a magyar nép milliói között nincs senki sem, aki ne ismerné Kossuth nevét, aki lelkében nem őrizné az ő nagyságát, dicsőségét. Hiszen a beszélni kezdő gyermek még talán a saját nevét sem tudja kimondani, de már az édesapja megtanította, az édes anyja csókja belélehelte s a dajkamesék színes képei odairták szívébe az ő nevét s ha van dal, amely kicsiny ajkán először esendül meg, nem is lehet más, mint: Kossuth Lajos az izente...

Nemzetünk történetében, a múlt század folyamata alatt látjuk elvonulni a legváltozatosabb eseményeket, meglepő fordulatokat s találkozásunk igazán csodás eredményekkel. Mindezeknek történeti jelentőséget s magának az egész századnak nemzeti tartalmát, — Kossuth Lajos élete adott.

Ki ne tudná azt, hogy mikor Kossuth Lajos feltűnik, akkor már századoknak küzdelmeit átélte nemzet voltunk. Addig csak kesereg-tünk, panaszkodtunk és véreztünk, de mindhiába. Mert intézményeink korhadtsága, a reánk nehezülő előítéletek, a hatalom makacs ragaszkodása az elavult szervezetekhez s az erőltetett idegen szokások merevsége: a tehetetlenség kárhózatával nyomasztott.

De az isteni végzet nekünk adta s előtérbe állította Kossuth Lajost, aki bátor lélekkel, elszántsággal, erős kézzel ragadta meg nemzetünk sorsának kerekét s új irányt adott történetünk folyásának. Hatalmas tolla és elragadó ékesszólása felrázta a lelkeket, Magyarországot csakhamar meghódította önmagának, szabaddá tette népeit s az állami és törvényhozási szervezet gyors átalakításával, eleven nemzeti életet teremtett.

Lángeszének gondolatai nem egy medert töltöttek be, eszméi nemcsak egy irányban szárnyaltak, tevékenysége nem egy csapáson haladt, de élesen megfigyelve, gyorsan megítélve a rohanó és változó eseményeket, újabb és újabb hivatást várt reá, s ő ezeket hűen töltötte be, mindannyiszor hazájának szent ügyét szolgálva.

Ki tudná azt eldönteni, vajjon az ő életének melyik eseménye volt a legszebb, melyik a legnagyobb s melyik emelte őt ki legmagasabbra? Avagy a történelmi Kossuth-korszakok melyike volt értékesebb, hatalmasabb és dicsőbb?

Azt az ifjú embert bámuljuk-e aki a nemzeti ébredés harmincas éveiben, a szabad gondolkodás friss áramlatát vitte be a bátortalan elmébe s az írás mestereként előbb az Országgyűlési, — később a Törvényhatósági Tudósításokban nyitotta fel szemét az álomba merült honfiaknak. Azután pedig az első ujságnak, a Pesti Hirlapnak hasábjain szárnyat adott a sajtonak s a felébresztett nemzet lelkét elárasztotta az új eszmék tünneményes világosságával.

Avagy az elismerés babérjait, annak a néhány hónapi időszak Kossuthjának nyujtsuk-e, amikor szabadságszeretetének varázsválával üzi szét a korhadó szellemet, bátor kézzel dobja félre az ősi, elavult intézményeket, az igazság hódító erejével utat nyit a népszabadság felé, teret biztosít a j gyegyenlőségnek, megszünteti az osztályuralmat, a testvériség szent hevületével

ledönti a vallás- és nemzetiségi válaszfalakat, milliókat emel fel a hon közpolgáiraivá s az 1848-iki törvények megalkotásával, a szűk hazából egy széles magyar világot teremt.

Vagy akkor csodáljuk-e Kossuthot, mikor a cselekedetek hőseként, a szentesített törvényeket lábbal tipró gőgös hatalommal szemben sikra száll, a veszélyben levő hazának megmentésére az országgyűléstől pénzt és katonát kér s azt neki határtalan lelkesedéssel meg is adták, — azután pedig a magyar szabadság és népjogok védelmére egyik kezébe vette törvénykönyvünket, a másikba kardját, bejárta az ország vidékeit, lángszavával toborozta a felkelőket, nemzetőröket, sorakoztatta a honvédeket s az önvédelem elszánt tusájára lelkesítette az Alföld magyarjait. A föld alól teremtette elő a magyar hadsereg bátor vitézeit s a világ bámulta a hősi tetteket, a véres küzdelmeket, a fényes győzelmeket, a szabadságharc névtelen félisteneit, — Kossuth katonáit.

Vagy talán a megpróbáltatások és szenvedések szomorú éveit érdemelte ki, soha el nem enyésző hálánkat, midőn az önvédelem nemes fegyverét kicsavarták a nemzet kezéből, a szabadságharc hőseit üldözték, börtönökbe vetették, agyongyötörték, vérpadra hurcolták és letiprott szegény hazánkat kitorölték az élő nemzetek sorából. Akkor a kétségbeesés idejében Kossuth Lajos egymaga, mint hontalan száműzött, véres szívvel és üres kézzel járta be Angolországot, Hollandiát, az északamerikai egyesült államok nagy részét, később Francia és Olaszországot, ahol e nagy nemzetek nyelvén tartott elragadó szónoklataival hódította meg a hatalmasok és néptömegek, fejedelmek és alattvalók meleg rokonszenvét szerencsétlen nemzetünk számára. Széles látkörrrel, soha nem lankadó akaraterővel szervezte az emigrációt s ha csalódott, reményt nem veszítve, újból és újból fáradozott, hazánk élő jogairól felvilágosította s törvényes igazainkról meggyőzte a egész művelt világot.

Avagy hódolatunk mélységével, szeretetünk bensőségével a szent öreg előtt boruljunk-e le, aki egy nagyon hosszú élet véghatáráig aggodott nemzetünk sorsa felett. Idegen földről s a száműzetés szomorú magányából is felénk fordította őszbeborult fejét, keserűséggel telt szívét, éber figyelemmel kísérve a hazai eseményeket. Látnoki szemmel nézett a jövőbe s próféta ihletéssel írta egymásután örökbecsű leveleit, eleinte élő tiltakozásként a jogfeladások ellen s később tele tapasztalatokkal s bölcseséggel adva irányítást a tévedések utvesztőjében. Minden levelében, minden mondásában élesztette Magyarország önállósága és szabadságának szent tüzeit, nemcsak a tömegekben, nemcsak elveinek hűséges követőiben, hanem azok lelkületében is, akik nemzetünk sorsát intézték.

Nem állítom szembe e tartalomdus korszakokat, mert azok egymásutánja egy tökéletes egész, egy fényes múlt és századokra kiható ragyogó példázat. *Apostol volt ő, az egész életén át és fáradhatatlan munkás, e hosszú életnek minden szakában.*

Ez magyarázza meg azt a nemes versenyt széles e hazában, hogy a Kossuth Lajos neve és nagysága iránt mindenütt élő hálakegyelet, egymásután siet maradandó emlékekben kifejezést adni. Nagy városok lelkes polgárai, községek és kis faluk hazafias lakossága vetélkedve igyekeznek me, örökíteni az ő alakját, hogy az

Engelhard-féle és valódi amerikai cipők

egyedüli elárusító helye

Weinberger János kizárólagos cipőraktárában.

egész országban látható példányképe legyen, a példátlan hazaszeretnek.

Ezt a kötelességet végeztük el mi is, a vértanuk városának hálás közön ége, amidőn Kossuth Lajos ércszobrát ide helyeztük el Arad legszebb, legforgalmasabb utvonálára. Ez a szobor, amelynek érce és kövéhez e város polgárságának kegyelele, szeretete és büszkesége tapad, csak egygyel szaporította a hazaszeretnek oltárait, de hatásában nem különb, mint az országban akármelyik. *Kossuth Lajos történelmi nagyságát hirdeti valamennyi.* És legyen az az emlék bármily nagyszabású és sokat mondó, vagy legyen bármily egyszerű, szerény; és gyülekezze köréje fényes kiüldöttség, lelkesülő tömeg, vagy áhítatos magyar nép, az ő nemzetének hűséges fiait és lányaira mindenütt ugyanazon jóságos arccal tekint le *Kossuth apánk.*

Ime lássátok!

(A szoborról a lepel lehull, a lelkes közönség éljenez s áhítattal nézi a szép alkotást.)
Annyi évek vágya és munkája után, most már látjuk az aradiak Kossuth-szobrát. Ez ünnepélyes percekben engedtessek meg nekem, hogy Kossuth apánk ércalakjának első tekintetét, az ünneplő közönség figyelmét s magasztaló szavaimat egy igénytelen csoport felé irányítsam, akik e szoborműnek felállítását kezdeményezték, szorgalmazták s fáradhatatlan tevékenységükkel létre is hozták. *Ez az első aradi Kossuth-asztaltársaság.* Negyedszázados multtal háta megett s élén Nagy Kálmán polgártársunkkal. Kis emberek, egyszerű polgárokból áll e társaság, melynek tagjai csaknem valamennyien, kezük nehéz munkájával és veréjükkel keresik meg kenyerüket s gondozzák, igényeket nem ismerő családjukat. *Ők azok,* akik hazafiai lelkesedéssel, önzetlenségük tisztaságával s tisztelettel hangya szorgalmával gyűjtötték össze a szükséges nagy összeget, amelyben bár közvetett része van a város minden lakójának, de közvetlenül és túlnyomó részben a kis emberek tömegeinek sűrű garasa s a fillérenként kuporgató apró adományok hozták azt létre.

Most már áll a szobor s velük érzem azt a nemes büszkeséget, amely ez ünnepélyes percekben keblüket dagasztja. Látom arcukról leragogni az örömet s tudom, hogy abban a lélekemelő pillanatban, amikor szemünk elé került e szobor, ajkukat elhagyta az imaszéri sóhaj: hála neked jóságos Istenünk, hogy megértük e várva várt ünnepet!

Polgárerényük és honfiai cselekményükért őket illesse mindnyájunknak elismerése, köszönete. És ne vegye tőlük szerénységnek senkisémet, hogy ők helyezték el a szobor talapzatára az első és állandó koszorút, amelyet Párisban élő művésztársunk, *Mericskay Ferenc* bronzból kovácsolt, a Kossuth-asztaltársaság nevében és Kossuth dicsőségére! Ezzel azt is akarjuk jellemezni, hogy valamint e bronzkoszoru örök tartozéka leendő szobornak, aként e társaság minden egyes tagja, rendíthetetlen hűve marad Kossuth Lajos eszméinek!

Aki emberfia ránéz e szoborra, ne csak a művészi alkotást vegye észre, ne csak a város díszeként méltányolja, ne csak a hivalkodás vagy bírálat tekintetével mérlegelje, mert ezek másodrendű szempontok, de mindannyian lássuk meg s I lkünkbe fogadjuk a honfiai kötelességek *buzdító példányképét,*

S valahányszor ünnepelni gyülekezünk ide, ne csak az áhítat és kegyelet érzelmeivel álljunk körül Kossuth Lajos emléksobrát, hanem az a tudattal is, hogy az ünnepek óráira a fáradtságos munkának köznapjai hűvetkezzük, a melyken foglalkozásunk kötelességének teljesítése s a nemzeti közügyekben mindgyükünk-

nek osztályrészt jutott feladatok betöltése vár. Azért ez oltároknál őrizzük meg hitünket, fokozzuk akaratomkat, élesszük lelkesedésünk tüztét s egyesítsük erőinket. Álljon ember ember mellé, hogy az életben ne egymás ellen, hanem egymással küzdjünk. Egy mindnyájáért és mindnyáján egyért.

A huszadik századnak eleje egy új világ kapuját tárja fel előttünk. Látjuk, hogy az emberi ész kiváltságosai miként vivják tuszájukat a természet nagy erejével, látjuk a népek millióinak egymást tipró kenyérküzdelmét és látjuk a hatalmasok és jogtalanoknak érdekeiket, de nem látjuk meg egymást és nem veszszük észre az embert, kihez a szeretet szent köteleke embertársként csatolt, testvérekül rendelt.

Emberek, magyarok!

A társadalmi forrongások nagy zűrzavarában nézzetek e szoborra. Lássátok meg és érezzetek, hogy akinek ércalakja a multak dicsőségének fényugaraitól övezve néz le reátok, s néz a körülte zibongó életre, az volt az egyetlen magyar, aki a szabadság, testvériség és egyenlőség igéit nemcsak hirdette, hanem demokratikus alkotásaival magához emelte az elnyomottakat, emberré avatta a jogtalanokat, magyar testvérekké varázsolta a népeket és szabaddá tette az egész nemzetet.

Igen, Kossuth Lajos csak egy volt, kinek nevét milliók áldják, emlékeztét népek és nemzetek lelke őrizi. Igazságként fénylik szerte a hazában a költő szava:

„Rád gondol az ifju, hogyha nagyot érez,
S téged fűz az aggkor legszebb emlékéhez.
Elmondhatjuk: nálunk ragyogó név sok van,
Osztozók a fényben és a hatalomban,
Kik előtt a tömeg leborulni siet . . .
De szent név csak egy van, s ez a név, — a Tied!”

Ez a szobor erős alkotás. A művészi elme, az emberi kéz munkája s a nemzeti kegyeletnek örökös szeme, messze időkre biztosítja annak maradandóságát. Mégis az elkövetkező idők viharai s az enyészeti vasfoga homokszemekre szedi szét a követ, megőrli az ércet, elpusztítja az emberi alkotást és századok múlva, talán csak helye lézzen ez emlékek. De nincs az időnek, nincs az enyészetnek és nincs a nyers erő összes tényezőinek hatalma, sem az élő nemzedék, sem a késő utókornak érzelmei, vágyai és törekvései felett, mert Kossuth Lajosnak neve és emléke élni fog örökkön-örökké s életre fog kelni M gyarország önállósága, szabadsága és függetlensége.

Ezeknek az érzelmeknek, vágyaknak és törekvéseknek büszke lobogója, nehéz örökségként a *Te kezébe került Kossuth Ferenc.*

Mikor a végzet hatvan évvel ezelőtt elszakította a Te édes apádat, — mindnyájunknak édes apját, — hitvesétől, gyermekeitől, hazájától s törökföldre menekülve, családjáról mitsem tudott s nem hitte, hogy valamikor csak látni is fogja őket, az élet és halál között koválygó bizonytalanságnak fájdalmas napjaiban elkészítette végrendeletét Viddinben, 1849. október 8-án.

Halljad meg Kossuth Ferenc, halljátok meg mindannyian, kik e szobor körül csoportosultok és hallja meg az egész ország, e lángszellemű végrendeletnek utolsó passzusát, mely így szól:

„Isten és szeretett kedves nóm után gyermekeim sorsát gróf Guyon tábornok ur nemes indulatába helyezvén, mindenekelőtt megvárom tőle, hogyha isten akarata szerint e megbízást teljesíteni hivatva leszen, gyermekeimet magyarokká nevelje és boldogtalan atyjuk tiszta példája után is, szíveiket töltse el azon önzetelen hazaszeretettel, hogy hazájukat imádják és soha semmi viszontagságok között annak igazságos jövendője felől kétségbe nem esve, egész életükön át, legszentebb és legkedvesebb kötelességüknek ismerjék, hazájuknak élni és annak jogait, szabad-ágát, törvén és függetlenségét és nemzeti életét védeni s javát elmozdítani.”

Midőn a magyar nép ezreinek tengeráradata között uszott édes apád koporsója s porhüvelyét átadtuk az anyaföldnek, akkor a mi szeretettünk Te hozzád s a Te szereteted ez édes hazához, vsszahozott mi közzénk. Mi pedig vállainkra emelve Kossuth Lajos fiát, Téged vezérünk avattunk.

Nézd, a Te hived, a Te lelkes harcosaid most is itt vagyunk melletted, körülöttesd s mi Isten és világ előtt s itt édes apánknek ércszobra alatt teszünk tanuságot arról, hogy hazát szerető sziveddel, széles körű tudással, becsületes munkáddal s a jövőbe látó bölcseséggel, az emberi erő kimerüléseig hiven teljesített honfiai kötelességedet s szem elől nem tévesztetted apád végrendeletét.

Lobogtassad továbbra is vezéri kezdeddel, a nemzeti függetlenség zászlaját. Irányítsál, vezessél bennünket, mélységes hazaszeretettel, bölcseséggel és erélyvel, mi lelkesedéssel, hűséggel és szeretettel megyünk utánad s megy utánad törhetetlen ragaszkodással az egész nemzet!

Nagy kötelességek napjai előtt állunk mindazok, akiket a végzet a nemzet sorsának intézésére rendelt. Sáfárkodásainkat számon kéri tőlünk az egész ország, a magyar nép és saját lelkiismeretünk. A multak hagyományait és Kossuth Lajos örökét sem elalkudnunk, sem azokról lemondani, sen azokról kockázni nem szabad, hanem egyesült erővel igyekezzünk azokat megvalósítani, élet en tartani, hogy azok utódainkra szeplőtlen tisztaságukban átszármaazzanak. Teljesítsük azért e nagy kötelességeket hazánk üdvöre, lelkesedéssel, bátorsággal, előrelátással s a jövőbe vetett hitünk rendithe etlenségével. Mert Kossuth Lajoshoz méltó emléket az ország csak akkor fog emelni, ha az ő teremtette erős alapon építi fel a nemzeti függetlenség templomát.

Mai ünnepünkkel elérjük azt is, hogy Kossuth Lajosnak emléke egy talajra került a tizenhárom vértanu szobrával. A nagy szellemek e megható egyesülésének utját maga Kossuth Lajos már bejárta, még abban az időben, amikor az aradi tizenhárom vértanu emlékszobrának leleplezési ünnepélyét készítettük elő.

Még akkor, amidőn a turini zárandoklásban részt vettem, édes apám kiüldeményét vittem magammal s Kossuth Lajosnak én adtam át egy maroknyi földet a vértanuk kivégeztési helyéről. A szent öreg ajkához emelte a földet s könnyező szemekkel nemcsak megköszönte e vérről szentelt porokat, de évekig s talán háláláig ereklyeként őrizte azokat.

Két évre reá elérkezett ideje a tizenhárom vértanu emlékszobra leleplezésének. Ez országos nagy ünnepre, Arad sz. kir. város közönsége egy szép levélben hívta meg Kossuth Lajost, amely levélre, még a szobor leleplezése előtt megérkezett sajátkezűleg írott válasza. Nemesak udvarias felelet volt ez, hanem szentírás, amelynek szavai átzegeztek a lelkeken. Helyén vaónak találom, hogy a fájdalom és a mélységes hazaszeretet zsolozsmájából néhány sort idéztek:

„A magyar haza gyászos emlékü nagy-péntekének, október hatodikának reggele, engem térdemre borulva fog találni remete lakom azon ablakánál, mely a magyar haza tája felé néz. S én a térdre borult 88 éves aggastyán, megindulástól remegő jobbommal égfelé emelem szent ereklyémet, azt a pár szemernyi földet, mely derék polgártársuk *Burabás Péter* megbecsülhetetlen ajándékából, a magyar Gol-

Ha szeplős, májfoltos vagy pattanásos az arca

használgjon KÁRPÁTI-féle

Benzoetej-crémet és Benzoetej-szappant

ára 1 korona.

ára 70 fillér.

Kapható a készítőnél:

Kárpáti János gyógyszerárában Arad, Boros Béni-tér 15.

HELYI ÉS MEGYEI TELEFON 387.

BRAUN N. A. ARAD.

Boros Béni-tér, közvetlen a Vármegyei gazdasági egyesület mellett.

Ajánlja nagy raktárát mindennemű fetékárakban, bel- és külföldi fénymázakban, ecsetekben stb: stb.

MOBLES & HOARE angol hintófénymázak főraktára.

Saját gyártmány: „Napfény” ezüstszerű kályhatisztítószer, „Rózsa” cipőeréme, „Rózsa” fémtisztítópaszta, „Rózsa” kályhapaszta, mindenféle bőrfényesítő mázak és conserválószeresek u. m. vaselin, bőrszir, nyeregszappan pataszir stb.

Olesó árak, szolid és pontos kiszolgálás.

Szives pártfogást kér tisztelettel

BRAUN N. A.

Porosz és Magyar

KÖSZÉN

KOKSZ (PIRSZÉN)

blombázott zsákokban,

ROSZÁLZ BÜKK-FASZÉN, APRITOTT ZUZIFA

házhoz szállítva legolcsóbban kapható

ALTMANN EDÉ-nél

Wesselényi- és Kiss Ernő-utca sarkán.

TELEFON 46.

670

TELEFON 46.

Uj kávéház!

Uj kávéház!

Értesítés.

Értesitem Aradváros és vidéke n. é. közönségét, hogy **Aradon, a Boros Béni-tér és Náador-utca sarkán** levő s Ömeltósága báró Nopcsa Elekné urnő tulajdonát képező házban egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

Royal-kávéházat

létesítettem, melyet

julius hó 31-én (szombaton) délben ünnepélyesen megnyitottam.

Kávéházamban, mely mindennap reggelig van nyitva, mindenkor a legjobb hideg büffé, a legkittünőbb hegyaljai **borok** és hideg **kőbányai sör palackokban** a legjutányosabb árért a legfigyelme-sebb kiszolgálás mellett lesz felszolgálva. Főtörekvésem mindenkor az leend, hogy igen tisztelt vendégeim megelégedését kiérdemeljem, miért is szives párt fogást kér, kész szolgálattal

Gally Ferenc,

a „Royal kávéház” tulajdonosa.

Modern billiárd asztalok. — Kellemes helyiség.

A vidéki és helybeli közönség figyelmébe.

Nagy alkalmi vétel!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy sikerült egy nagyobb mennyiségű, **legjobb minőségű**

vásznat és canavászt

besszerezni, mely által abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy dacára ezen áruk tetemes emelk dett voltá-nak az eredeti gyári áron bocsájtom a n. é. közönség rendelkezésére, u. m :

I vég 23 mtr. Rumburgi l.	4 60-tól.
I „ 23 „ Creasz	5-50 „
I „ 23 „ Monplusultra	6-20 „
I „ 23 „ Liliom l.	6-70 „
I „ 23 „ Edelweisz	5-95 „
I „ 23 „ Hollandi	5-75 „
I „ 23 „ Rózsahegyi	5-45 „
I „ 23 „ Margit	6-65 „
I „ 23 „ Szepességi	6-10 „
I „ 23 „ Házi fonál	6-20 „
I „ Magyar király	5-76 „
I „ Kurucz	6-50 „
I „ 14 m. 8/4 lepedő vászon	5-90-tól.

I vég 38 mtr. vászon	8-20-tól.
Madapolam mtr.	—27 „
Chiffon l. mtr.	—19 „
I vég 23 mtr. Damaszt	6 20 „
I „ 23 „ Gradl	6-45 „
I „ 23 „ Canavász	3-95 „
6 személyes kávé készlet	1-95 „
6 „ étkező „	2-35 „
I drb. rouge paplan	2-35 „
I „ Clott „	3 57 „
I ág garnitúra	3-25 „
I pár függöny	1-25 „

Továbbá mosó delain 35 kr. helyett 25 kr. Nagy választ kban női és férfi szövetek, valamine gyapju delain, angol zephir, francia batiszt, carton, voilt, barchett belés áruk, mindentéle selyem és szövet blousok, lászter telöltök, női és férfi zsebkendők, szövöt áruk, keztük, női, férfi és gyermekharisnyák, szines és fehér férfi- ingek, gallér és kézelők, férfi és női esernyök órlási választékban. Nagymennyiségű vászon maradékok minden elfogadható áron kapható

GÜTTMANN IZIDOR

áruházában, Szabadság-tér 15. (Az arany hajóhoz.)

Iskola- könyvek

minden helybeli és vi-
dégi tanintézet részére
=használtan=
is az előirt legújabb
kiadásokban

félárban
kaphatók

Kerpel Izsó

könyv- és papirkereskedésében
Aradon, Andrásy-tér 20.

(Fischer-palota) Telefon 385.

Minden tankönyv hasz-
nálhatóságáért felelek.
Használt tankönyvek
még mindig nagy meny-
nyiségben vannakmin-
den iskola részére.

Az összes tanszerek, u.
m. füzetek, rajztömbök,
vonalzók, körzők, fes-
tékek stb. elsőrendű
minőségben, hazai ké-
szítményben és nagy
választékban vannak
raktáron. Az izr. ün-
nepekre való makzó-
rok és imakönyvek nagy
választéka.

Uj és használt tankönyvek leg-
nagyobb készlete.

880

Kiváló tisztelettel

Kerpel Izsó

A Vasutas Szövetség Aradi
Kerületének szállítója. ...

H. kir. szabadalmazott borszivattyúk

és hozzávaló legjobb minőségű gummicső-
vek legolcsóbb gyári árakon.

A szivattyú-hengerből a bor utolsó cseppig ki-
folyik, a szőlőmagvak, hések és egyéb tisztát-
lanságok azonnal továbbittanak, ezáltal a sziv-
attyú nem romlik és a bort nem ronthatja. A
gépezet jó működéseért 3 évi jótállás (ingyen
javítás.)

Tüzi fecskendők

golyó szelepekkel. Községeknek legalkalmasabb
mert homokos és sáros víz használatánál sem
tagadja meg a szolgálatot. A gép jó működé-
seért 3 évi jótállás (ingyen javítás.) Hozzávaló
országos egységes csavarok és a legjobb minőségű
belül gummírozott kendercsövek a legolcsóbb
árakon.

Kutak

hozávaló

csövekkel,

olcsóbbak és job-
bak mint bármely
bel- vagy külföldi
gyárban.

Hönig Ottó

H. kir. szab. tüzi-fecskendő és szivattyú-készítő
Arad, Rákóczy-utca 27. szám.
Permetező javítások elfogadják.

Naponta többször
frissen pörkölt kávé

fűszer- és illatszer KÁROS
SZAGATOL mentesen

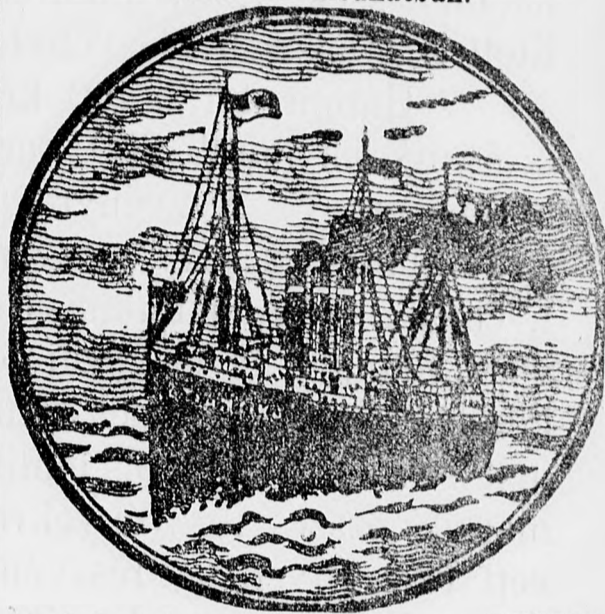
Csakis az

Atlantika

kávé- és tea behozatalnál
kapható.

1468

Villanyüzemű kávépörkölőnk működésben
látható a kirakatban.

Arad, Andrásy-tér 20. Fischer Eliz. palota
Városi és megyei telefon 609.

Megjelent

és kapható az

Aradi

Útmutató

Összeállította:

BOROS JÁNOS,

„Lócs Rezső előszavával”

Kapható minden könyvkereskedésben.

Ára 1 korona.

Ára 1 korona.

Részvényaláírási felhívás.

Az Aradi Polgári Takarékpénztár Részvénytársaságnak 1909. évi július hó 25-én tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározott, hogy az intézet részvénytőkéje 3750 darab 160 korona n. é. új részvény kibocsájtása által 1.800.000 koronáról 2.400.000 koronára felemeltessék. Ezen határozat alapján ezennel a régi részvények birtokosainak a fentemlített 3750 darab részvényt a következő felttelek mellett ajánljuk fel átvételre:

Három darab 160 korona n. é. ötöd részvény alapján egy darab új 160 korona n. é. és három darab 800 korona névértékű egész részvény alapján pedig öt darab új 160 korona n. é. részvényre az elővételi jog 1909. július 26-tól szeptember 30-ig bezárólag gyakorolható a régi részvényeknek az intézet pénztáránál (Aradon, Andrassy-tér 21. szám I. emelet) való bemutatása mellett, mely alkalommal azon körülmény, hogy az illető részvény alapján az elővételi jog igénybe vétetett a részvényen „1909. évi elővételi jog gyakorolva“ lebélyegzéssel kitüntettetik. A részvényesek egyidejűleg azonfelül előjegyezhetnek szintén a fentebb említett határidőn belül az elővételi jog gyakorlása után még fennmaradó összes részvényekre és ezen előjegyzők közt az elővételi jog által igénybe nem vett részvények — részvényeik és az aláírások arányában — fognak kiosztani.

1909. szeptember 30-án túl az elővételi jog gyakorlása nem érvényesíthető.

Az új 160 korona n. é. részvények átvételi árfolyama 200 koronában állapíttatik meg, melyből 160 korona a részvénytőkére, 40 korona pedig — a kibocsájtási költségek és adó levonása után — az általános tartalékalapra fog iratni.

A befizetések az intézet pénztáránál következőképen teljesítendőek:

50 korona az elővételi jog vagy előjegyzés gyakorlásánál,

50 korona 1909. szeptember 30-tól október 31-ig.

100 korona és a II. foku bélyegilleték 1909. szeptember 30-tól november 30-ig. Szabadságában áll azonban a részvényeseknek több részletet vagy valamennyit egyszerre a kitűzött határidőn belül is befizetni.

Túljegyzés esetén a kiosztás alá nem jutott részvényekre az előjegyzés alkalmával befizetett 50 korona 1909. október hó 10-től fog a befizetésről szóló elismervény ellenében az intézet pénztáránál visszafizettetni.

Az új 160 korona n. é. részvény csak a jövő 1910. évi nyereségben részesedik, azonban a befizetett 200 korona után a befizetés napjától 1909. évi december hó 31-ig számítandó 5%-os kamat fog az ideiglenes részvény-elismervény beszolgáltatása ellenében 1910. évi január hó 1-től kezdve az intézet pénztáránál megtéríttetni.

A befizetésekről szóló elismervények ellen az új részvények 1910. január 1-től fognak kiszolgáltatni.

Amennyiben valamely részlet befizetése az esedékesség utolsó napján nem teljesítették, az alapszabályok 9. §-a értelmében az „Arad és Vidéke“, az „Aradi Közlöny“, és a „Függetlenség“ című lapokban a hátralékos részlet lefizetésére felhívás fog közzétettetni és ha a közzétételt követő 45 nap után a hátralékos részlet be nem fizettetnék, az illető részvény megsemmisítettik, ahelyett pedig új részvény bocsájtatik ki és a már befizetett részlet a tartalékalap javára esik.

A kitűzött határnapon be nem fizetett részlet után 6%-os késedelmi kamat fizetendő. Aradon, 1909. július hó 26-án.

Az Aradi Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság igazgatósága.

Nyomatott Zlinszky István és Társa könyvnyomdájában Aradon.